

רעיונות מדהימים

פרשת חיי שרה תשפ"ב, עלון מס' 408

להצטרפות לאלפי המנויים ולקבל את העלון חנם, לשלוח הערות או תגובות, נא ליצור קשר עם הרב יהושע אלט בכתובת yalt3285@gmail.com. העלון מתפרסם בשש יבשות וכיותר מארבעים מדינות ברחבי תבל.

לעילוי נשמת שמואל אביגדור בן יצחק מאיר

המחבר מרשה ומעודד לכל מי שרוצה להעתיק ולהפיץ את העלון לזכות את הרבים.

This newsletter can also be viewed at <http://www.ladaat.info/showgil.aspx?par=20200425&gil=2725>.

Pour voir ou télécharger la version Française: <https://parshasheets.com/?s=Fascinating+Insights>.

אפשר לקרוא את עלון זה בעברית באתר: הורדות-עלונים/רעיונות-מדהימים-הורדות-עלונים <https://www.dirshu.co.il/category/>

מוות חלומי

הגמרא (קידושין לט:): אומרת שלוחי מצוה אינן ניזוקין, אדם לא ייפגע כתוצאה מביצוע פעולות הנחוצות למצוה. כיצד עלינו להבין זאת כפי שנראה כי היו פעמים רבות בהם אנשים נפצעו או מתו כתוצאה ממצוה? מקרה אחד הוא ששרה מתה כתוצאה מהעקידה (בראשית לט,ב, רש"י). דוגמה לתקופה המודרנית היא המקום בו 45 בני אדם מתו במירון בל"ג בעומר בשנת 5781/2021.

כדי לענות על זה עלינו להסביר מה פירוש שלוחי מצוה אינן ניזוקין. זה אומר שהוא לא ייפגע בגלל אותה מצוה. זה לא אומר שאם הוא מבצע את המצוה הזאת הוא לא ימות (או ייפצע) כי אם הגיע הזמן שלו למות, אז הוא ימות (הזמן היחיד שניתן להאריך את חיו הוא אם הוא לומד תורה כמו שאנו רואים עם דוד המלך היכן שמלאך המוות לא הצליח להתגבר עליו בזמן שלמד - שבת ל:).

כשרה מתה, הגיע הזמן שתעזוב את העולם הזה. והיא זכתה לעזוב את העולם הזה כתוצאה מהעקידה. אותו הדבר ניתן לומר על אחרים שנראה שמתו כתוצאה ממצוה. זמנם בעולם הזה תם והם זכו לעזוב את העולם הזה כתוצאה ממצוה. אבל המצוה בוודאי לא פגעה בהם.

הכותל המערבי

להלן מספר עובדות מעניינות אודות כותל המערבי.

(1) המדרש מנבא כי הכותל המערבי לעולם לא ייהרס (שיר השירים רבה ב:ד). זה מדהים כיוון שב-2,000 השנים האחרונות, ירושלים נכבשה 18 פעמים. נבואה זו מתחזקת בכך שירושלים והבית המקדש עם חומותיה נהרסו כליל על ידי אויבים. אכן, נאמר, ציון שדה תחרש וירושלים עיין תהיה והר הבית לבמות יער, ציון ייחרש כמו שדה, ירושלים תהפוך לערמות הריסות והר הבית יהפוך להיות ערמות אבן ביער (מיכה ג:יב).

(2) פרדס יוסף (דברים יב:ד) מביא את הדברים הבאים: פעם אחת כשנפלה אבן קטנה מהכותל ונחתה על הקרקע, שאלו את הרבנים מה לעשות. הם ענו שצריך לשים אותו בבית המדרש מעל ארון הקודש, וזה מה שהם עשו.

(3) במאה ה-19 טבעו מטיילים באירופה את המושג "קיר הבכי" עבור הכותל כאשר הם היו עדים לנוהג היהודי להגיע לכותל כדי להתאבל על חורבן בית המקדש.

(4) הזמן המוקדם ביותר בהיסטוריה של הצבת פתקים בכותל התרחש בשנת 1599 כאשר ביקר ר' גדליה מסמיצי בירושלים ובכותל.

כאשר ר' חיים אלעזר שפירא, הידוע בכינויו מנחת אלעזר (1868-1937), היה על קברו של אור החיים בביקורו בארץ ישראל בשנת 1930, הוא סיפר את הסיפור הבא. לר' חיים בן עטר, המכונה "אור החיים" (1696-1743), היה תלמיד עני מאוד, ששפך אליו את ליבו. הוא כתב על קלף ואמר לתלמידו להניח אותו בין אבני הכותל. בדרכו לכותל, רוח חזקה העיפה את כובעו מראשו. עם זאת, הוא סירב לרדוף אחריו, מחשש להפיל את הקלף. ואז נשבה הרוח והעיפה את הכיפה שלו. בלית ברירה לקבל את זה, כשהוא מותח ידו

לתפוס את הכיפה שלו, הרוח נשבה והעיפה את הפתק מידו. כשסיפר לאור החיים את מה שקרה, הוא ראה בכך סימן לגזירה שמימית והחליט לא לכתוב פתק נוסף. מאוחר יותר נמצאה קלף מגולגל המנשב ברחובות ירושלים, פונה לשכינה בשביל חכם תורה עני, והתום חיים בן עטר. זה מה שנכתב במכתב: אחותי רעייתי יונתי תמתי (פונה לשכינה) (שיר השירים ה:ב), אבקשך רחמים להשפיע פרנסה טובה לפלוני בן פלוני. ואז הוא חתם על זה (טעמי המנהגים, עמוד 270).

מוזיקת נשמה

למוזיקה יש את הכוח לקרב אותנו לה'. למעשה, ר' אורי, השרף מסטרליסק, כותב שאם אדם אינו מסוגל להתקרב לה', הוא יכול להתקרב לה' באמצעות היכל הניגון (ספר אמרי קודש, פד). הספר החינוך כותב כי מכיוון שאדם הוא בעל אופי פיזי, הוא זקוק להתעוררויות רוחניות כדי להתחבר לרוחני. אחרת, במצבו הטבעי, הוא יישאר ישן. אין דבר גדול מניגון כדי להשיג זאת.

הגאון מווילנא אומר לנו שאם נשמתנו נפלה לדיכדוך דרך כאב וייאוש שירדו עלינו, עדיין נוכל להמריץ את ליבנו באמצעות זמר, שיר. כדי להתנער מהעצבות והייאוש, מוזיקה היא טכניקה שימושית, השומר אמונים (מאמר צהלי ורוני, ט) כותב שמי שבעצבות ורוצה לעורר את הרגש צריך לחזק את עצמו ולשיר שיר משמח לזמן מה עד שליבו ישתנה - כנגד רצונה - לשמחה. הוא יראה מזה פלאים.

מדוע אנו נהנים כל כך ממוזיקה? ר' אהרן ברכיה ממודנה כותב כי הנשמה מפיקה הנאה ממוזיקה מכיוון שהיא מורגלת במוזיקה דרך שירי מלאכי השרת... בשל כך, כשהוא נמצא בגוף ושומע מוזיקה, הוא נהנה, בדיוק כפי שהיה רגיל כשהוא מחובר למקור שלו (מעבר יבק, שפתי צדיק, לא). בצורה דומה, ר' שלמה אלקבץ (מנות הלוי א:ח) כותב שמוזיקה היא משהו יערב לנפש, נעים לנשמה מכיוון שהייתה רגילה להקשיב לה כשהיא עדיין גבוהה.

בואו נסיים במילים הלא יאומנות שכותב (הקדמה לספר פאת השלחן) ר' ישראל משקלוב (1770-1839) מאת הרב שלו הגאון מווילנא (1720-1797). הגאון מווילנא שיבח מאוד את חוכמת המוזיקה. הוא היה אומר שאת רוב הסברי התורה ואת סודות שירי הלויים וסודותיו של התיקוני זהר לא ניתן להבין בלעדיה. אפשר להחיות את המתים על סודותיו המוסתרים בתורה. שירים ומידות רבים ירדו מהר סיני מאת משה רבנו...

אצילים לא יהודים

הייתה אישה שהצילה אחד עשר יהודים בתקופת השואה בכך שהסתירה אותם במרתף שלה וסיפקה להם מזון ומחסה. לאחר השחרור, כשרצו לגמול לה על מה שעשתה, גילו שהיא מתה. אחת מהניצולים שאל אז אם מותר לו להגיד עליה קדיש. ר' אפרים אושרי קבע כי לא זו בלבד שמותר, אלא מצוה לומר קדיש בשבילה.

ר' עובדיה יוסף נשאל האם ראוי לקיים טקס עם תפילה בבית הכנסת, בדומה לטקס היהודי, לחייל דרוזי שנהרג בפעולה להעלות את נשמתו? הוא הסביר שזו תהיה למעשה מצוה, שכן העם הדרוזי מאמין באלוקים אחד, כמו גם בחיים שלאחר המוות. יתר על כן, הם מגויסים לצבא הישראלי ומתמסרים מעצמם כדי להגן על תושבי ישראל. הם מקיימים את מצות שבע בני נח, והם דומים לחסידי אומות העולם (יביע אומר, חלק י, י"ד, נה וספר חזון עובדיה, אבילות, ח"ג, עמוד רלח-ט).

ר' אלט זכה ללמוד תחת הרה"ג מרדכי פרידלענדער זצ"ל והוסמך לרבנות על ידי הרה"ג זלמן נחמיה גולדברג זצ"ל. ר' אלט הוציא שני ספרים במגוון נושאים בענייני יהדות ומחשבת ישראל. כתביו מופיעים באנגלית, עברית, גרמנית וצרפתית.